

VE DE LA PÀGINA ANTERIOR

O, com diu Markovits, “els graduats d'elit monopolitzen les millors feines i alhora inventen noves tecnologies que privilegien els treballadors superqualificats, fent que els millors llocs de treball siguin encara millors, i la resta, pitjors”.

Els membres de la nostra classe també decidim segregarnos en algunes zones metropolitanes que ara estan de moda: San Francisco, Washington DC, Austin (Texas), etc. El 2020, Biden va guanyar només en 500 comtats aproximadament, però junts representen el 71% de l'economia nord-americana. Trump va guanyar en més de 2.500 comtats, on es genera només el 29% de l'activitat econòmica. Un cop formem les nostres colles, no en sortim gaire. Al llibre *Social class in the 21st century* [La classe social al segle XXI], el sociòleg Mike Savage i els seus coinvestigadors afirmen que els membres de la classe altament educada tendeixen a ser els més aïllats, si ho mesurem segons la freqüència amb què tenim contacte amb els que tenen feines diferents de la nostra.

Armats amb tota mena de poder econòmic, cultural i polític, donem suport a polítiques que ens beneficien. El lliure comerç fa que els productes que comprem siguin més barats, i és poc probable que els nostres llocs de treball siguin deslocalitzats a la Xina. L'entrada d'immigració fa que el nostre personal de servei sigui més barat, i no és gaire probable que els immigrants acabats d'arribar i amb menys estudis pressionin a la baixa els nostres salaris.

Com totes les elits, fem servir el llenguatge i els costums com a eines per reconèixer-nos entre nosaltres i excloure els altres. L'ús de paraules com *problemàtic*, *cisgènere*, *Latinx* i *interseccional* és un senyal segur que el capital cultural ens surt per les orelles. Mentrestant, els membres de les classes menys formades han d'anar amb peus de plom, perquè mai saben quan haurem canviat les normes d'ús, de manera que una cosa que

es podia dir fa cinc anys, ara pot fer que t'acomiadin.

També canviem les normes morals com ens convé, sense tenir en compte el cost que això suposa per als altres. Per exemple, abans hi havia una norma que dissuadia la gent de tenir fills fora del matrimoni, però que es va eliminar durant el nostre període de domini cultural, ja que vam erosionar normes que podien implicar prejudicis o inhibir la llibertat individual.

Però després d'aquesta erosió de la normativa social, va passar una cosa curiosa. Els membres de la nostra classe encara es casaven aclaparadorament entre ells i després tenien fills dins del matrimoni. La gent que no tenia els mateixos recursos, i sense el suport de les normes socials, no va ser tan capaç de fer-ho. Tal com assenyala Adrian Wooldridge al seu llibre magistral de 2021, *The aristocracy of talent* [L'aristocràcia del talent], “entre les mares que només han acabat l'educació secundària, el seixanta per cent tenen els fills fora del matrimoni, en comparació amb només el 10% entre les mares que tenen un títol universitari”. Això és important, afegix Wooldridge, perquè “la taxa de monoparentalització és l'indicador més significatiu d'immobilitat social al país”.

¿Això vol dir que penso que els de la meua classe són mala gent? No, la majoria som sincers, amables i amb esperit de servei públic. Però donem per fets i ens beneficiem de sistemes que s'han tornat opressius. Si les institucions elitistes s'han tornat tan progressistes políticament és en part perquè la gent que en forma part vol sentir-se bé amb ella mateixa mentre participa en sistemes institucionals que exclouen i rebutgen.

Som mala gent? No, la majoria som sincers i amables. Però ens beneficiem de sistemes que s'han tornat opressius

És fàcil entendre per què les persones de classes menys afavorides arriben a la conclusió que pateixen un atac econòmic, polític, cultural i moral, i per què han fet pinya al voltant de Trump com el seu millor guerrer contra la classe privilegiada. Trump va entendre que els treballadors no tenen la impressió que la principal amenaça per a ells siguin els empresaris, sinó la classe professional. Trump va entendre que hi havia una gran demanda d'un líder que ens fiqués el dit a l'ull diàriament i rebutgés tot el règim epistèmic sobre el qual cavalquem.

Si la vostra visió bàsica del món és el populisme desconfiat, les imputacions a Trump semblen una batussa més en la guerra de classes entre els professionals i els treballadors, un altre atac per part d'una colla d'advocats de les costes Est i Oest dels EUA que volen derrotar l'home que s'hi enfronta de manera més agressiva. Per descomptat, les imputacions no fan que els partidaris de Trump l'abandonin. Fan que es tornin més ferotgement lleials. Aquesta és la història de les enquestes dels últims sis mesos.

¿Tenen raó els partidaris de Trump quan diuen que les imputacions no són més que una caça de bruixes política? Esclar que no. Com a membre titular de la meua classe, encara confio bàsicament en el sistema legal i en els àrbitres neutrals de la justícia. Trump és un monstre, tal com hem estat assenyalant durant anys, i mereix anar a la presó.

Però el context en què ens movem és més ampli. Com va escriure ja fa unes dècades el sociòleg E. Digby Baltzell, “la història és un cementiri de classes que han preferit els privilegis de casta al lideratge”. Aquest és el destí amb el qual coqueteja ara la nostra classe. Podem passar-nos la vida condemnant els populistes de Trump, però la veritable pregunta és quan deixarem de comportar-nos d'una manera que faci inevitable el trumpisme.

Copyright The New York Times

Ofegar les institucions

ISMAEL PEÑA-LÓPEZ

DIRECTOR DE L'ESCOLA D'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA DE CATALUNYA

En els darrers vuit anys, la producció de normativa de les institucions públiques catalanes s'ha reduït a prop de la meitat si prenem com a indicador el nombre de lleis, decrets i ordres publicats al DOGC. Si bé és una mesura molt grollera – molta activitat no acaba en una norma –, sí que permet comparar en un àmbit que, a llarg termini, hauria de ser més o menys estable.

Apuntem dues de les moltes possibles causes. Una, l'estabilitat al Parlament afavoreix l'aprovació de lleis. Aquesta obvietat és encara més pregona quan veiem que quan una legislatura “repeteix”, la producció de lleis es duplica: el Parlament porta 8 anys sense repetir. Dues, l'acció del Govern és encara més sensible als canvis i la sensació d'instabilitat es paga cara: aquí, el punt d'inflexió de la reducció en la producció de decrets i ordres comença fa 13 anys. Segur que encaixa amb la memòria personal de cadascú.

Als escacs hi ha una situació en què la partida no pot continuar, però tampoc hi ha guanyador: a l'ofegat, qui ha de moure no pot fer-ho, perquè té les peces bloquejades o perquè posaria en escac el rei; però, si no mou, l'adversari tampoc no pot matar-lo. Davant del bloqueig, la partida acaba en taules. Semblaria que som aquí: les institucions catalanes estan ofegades per la instabilitat política circumdant. I, com als escacs, més que culpar qui no es mou, s'ha de mirar també qui no deixa capacitat de moviment: tant costa construir majories per sumar com per restar, però les segones són molt més freqüents.

La temptació davant la instabilitat és començar una nova partida. Les dades semblen dir-nos el contrari: abans de celebrar eleccions cal refermar les institucions. Per una banda, el nou cicle genera més incertesa i trenca les inèrcies que s'hagin pogut construir. Per una altra, si una nova partida podria justificar-se per un canvi de jugadors, és poc previsible un canvi radical d'actors a les institucions catalanes més enllà d'algunes lleus permutacions. És prioritari que aquests actors facin compromís d'esmena per aportar estabilitat a les institucions, invertir el que queda de legislatura en reprendre la velocitat de creuer, perquè funcionin amb normalitat; amb un projecte polític o un altre, però amb normalitat de funcionament.

Per sentit d'estat. No podem permetre'ns institucions a mig gas dos anys més: les urgències estructurals són moltes i essencials. Cal una treva en molts àmbits (crisi climàtica, desigualtats, discriminacions i drets, reforma de l'administració...) per la qual és necessari l'impuls coordinat de tots els actors polítics i socials, sense excepcions. Tenim bones experiències en aquest sentit. En calen més.

Per sentit d'oportunitat. Després de les properes eleccions al Parlament de Catalunya seguiran essent necessaris acords a diverses bandes per impulsar polítiques transformadores. Tot el que s'avanci avui en matèria de construir consensos és eficaça en objectius i eficiència en temps que es guanya a futur. I el futur es construeix en el present.

DE FIT A FIT

Big data

